

Juraj Kulik

Úvodné poznámky k novej zákonnej úprave úloh spravodajských služieb

Anotácia: V článku autor rozpracováva reakciu zákonodarnej a výkonnej moci na aktuálnu bezpečnostnú situáciu v Slovenskej republike v prostredí spravodajských služieb, vzniknutú a podmienenú súčasným dňaním v európskom, ale aj svetovom meradle. Reakcia je rozdelená na legislatívnu časť a aplikačnú časť.

Kľúčové slová: teroristický útok, antiteroristická legislatíva, spravodajské služby.

Úvod

Národná rada Slovenskej republiky dňa 21. 12. 2015 prijala návrh zákona (zákon č. 444/2015 Z. z.), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „antiteroristická legislatíva“). K vypracovaniu súboru noviel jednotlivých zákonov tvoriacich antiteroristickú legislatívu sa dospelo na základe analýzy relevantných prameňov vnútroštátneho, ako aj medzinárodného práva, ktorej výsledkom bol materiál schválený Bezpečnostnou radou Slovenskej republiky a ktorý vo forme legislatívneho zámeru opatrení v oblasti boja proti terorizmu obsahoval komplexné legislatívne opatrenia zamerané na potlačanie tohto protispoločenského konania. Tieto navrhované opatrenia si nevyžadovali legislatívne zmeny výlučne v pôsobnosti jedného orgánu verejnej moci, ale vzhľadom na ich prierezový charakter sa vyžadovalo uskutočnenie legislatívnych zmien aj v pôsobnosti iných orgánov verejnej moci.

K prehodnocovaniu komplexnosti a dostatočnosti existujúcej právnej úpravy v oblasti boja proti terorizmu nedošlo iba v podmienkach Slovenskej republiky. Nielen novembrové synchronizované útoky v Paríži, teroristický útok na redakciu satiristického časopisu *Charlie Hebdo* a iné teroristické útoky v Európe a vo svete, ktoré mali náboženský podtext, ale aj príchod osôb aktívne sa zapájajúcich do ozbrojených konfliktov najmä na Blízkom východe (tzv. navrátilci z bojových zón, *Foreign Terrorist Fighters*) naspäť do krajín Európskej únie, predovšetkým zo Sýrie, primäl predstaviteľov výkonnej a zákonodarnej moci aj v iných štátoch prehodnotiť existujúcu právnu úpravu, najmä z hľadiska právnej možnosti subsumovania takýchto aktivít pod niektorú z existujúcich skutkových podstát trestného činu, a následne prijať opatrenia – či už represívneho, alebo preventívneho charakteru. Rovnako ako v Slovenskej republike aj v iných štátoch, osobitne v štátoch Európskej únie, bol v rámci zhodnotenia existujúcej právnej úpravy v oblasti boja proti terorizmu prijatý záver, že existujúce právne úpravy zodpovedajú historickým okolnostiam ich prijímania, t. j. reflektujú stav a vývoj aktuálny v čase ich prijímania, avšak časom sa stanú už historicky prekonané. Ako je totiž nezastaviteľný vývoj v iných oblastiach ľudskej činnosti, je nevyhnutné, aby aj právna úprava vytvárajúca legálne rámce boja proti terorizmu reflektovala aktuálne vývojové trendy, a to najmä v oblasti preventívneho pôsobenia.¹ V tomto smere nutnosť prijímania legislatívnych zmien asi najlepšie vystihuje výrok prisudzovaný známemu škótskemu filozofovi a historikovi Thomasovi Carlylovi: „Doba je zlá? Je to možné. Ste tu však preto, aby ste ju zmenili.“²

¹ Legislatívny zámer opatrení v oblasti boja proti terorizmu, schválený Bezpečnostnou radou SR dňa 25. novembra 2015, str. 4.

² www.wikiquote.org.

Generálny pohľad na zmeny v oblasti národného spravodajstva

Opatrenia prijaté v oblasti spravodajskej ochrany štátu možno charakterizovať ako opatrenia preventívneho charakteru. Absencia represívnej a sankčnej zložky prijatých opatrení je vo vzťahu k spravodajským službám Slovenskej republiky, či už Slovenskej informačnej služby, alebo Vojenského spravodajstva, daná tým, že ani jedna z týchto spravodajských služieb nedisponuje represívnymi ani sankčnými právomocami. Práve prevencia patrí medzi najdôležitejšie nástroje boja proti terorizmu a politickej, náboženskej či ideologickej radikalizácii, preto bolo potrebné prijať taký súbor opatrení preventívneho charakteru, aby sa v čo najväčšom rozsahu podarilo eliminovať hrozby takéhoto druhu. Represívna a sankčná zložka boja proti terorizmu nepochybne pomáha naplňať základný cieľ, ktorým je ochrana jednotlivca a spoločnosti v prípadoch, keď aj napriek existujúcemu systému opatrení preventívneho charakteru dôjde k spáchaniu takéhoto skutku, avšak s prihliadnutím na spôsob uskutočňovania takýchto útokov rozsah spôsobených škôd, predovšetkým na ľudských životoch, a vnímanie osôb, ktoré takéto útoky vykonávajú, ako mučeníkov (martyrov) zo strany ostatných rovnako radikalizovaných ľudí je využitie represívnych či sankčných nástrojov takmer vždy už oneskorené, zamerané na zastavenie pokračovania konania, ktoré je v rozpore so všeobecne uznávanými a prijatými pravidlami správania sa, na zistenie všetkých okolností, za ktorých bol takýto skutok spáchaný, a následné zistenie jeho aktérov a ich potrestanie.¹ Navyše, ak dôjde k spáchaniu takéhoto útoku formou samovražedného atentátu najmä zo strany samoradikalizovaného jednotlivca (tzv. osamelý vlk, *Lone Wolf*), niet už spravidla voči komu opatrenia represívneho alebo sankčného charakteru použiť.²

V rámci prevencie bol v antiteroristickej legislatíve v oblasti národného spravodajstva položený dôraz hlavne na zefektívnenie zhromažďovania spravodajských informácií a prijatia opatrení preventívneho spravodajského pôsobenia. Na úseku výkonu národného spravodajstva je totiž úspešnosť boja proti terorizmu a radikalizmu podmienená predovšetkým včasnou identifikáciou aktivít ohrozujúcich národnú bezpečnosť a efektívnou a flexibilnou spolupracou medzi jednotlivými bezpečnostnými zložkami v štáte, ako aj medzinárodnou spolupracou spočívajúcou z veľkej časti v rýchlej výmene spravodajských informácií.¹ Tieto preventívne opatrenia boli legislatívne premietnuté predovšetkým v novele zákona NR SR č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSIS“) a v novele zákona NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoVS“).

Významnou zmenou v doterajšej právnej úprave definujúcej právne postavenie jednotlivých spravodajských služieb sú, vo vzťahu k civilnej spravodajskej službe, ustanovenie obsahujúce legálnu definíciu Slovenskej informačnej služby ako všeobecnej bezpečnostnej a spravodajskej služby Slovenskej republiky a, vo vzťahu k spravodajstvu vojenského charakteru, ustanovenie obsahujúce legálnu definíciu Vojenského spravodajstva ako spravodajskej služby plniacej úlohy spravodajského zabezpečenia obrany, obranyschopnosti a bezpečnosti Slovenskej republiky v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Hoci ide o ustanovenia *prima facie* bez priamej väzby na problematiku boja proti terorizmu a extrémizmu, ich význam spočíva v tom, že ide o historicky po prvýkrát striktné a exaktné rozdelenie pôsobnosti v oblasti výkonu národného spravodajstva medzi civilnú spravodajskú službu reprezentovanú Slovenskou informačnou službou a vojenskú spravodajskú službu reprezentovanú Vojenským spravodajstvom. V právnej úprave *de lege lata* tak došlo k označeniu Slovenskej informačnej služby ako spravodajského orgánu Slovenskej republiky v súlade s povahou jej úloh. Súčasne došlo aj k implementácii názoru vyplývajúceho zo správy Komisie Rady Európy pre ľudské práva z 3. decembra 1991, podľa ktorého vnútroštátne právo musí exaktne rozlišovať tak vecnú, ako aj osobnú pôsobnosť

spravodajskej služby civilného charakteru na jednej strane a spravodajskej služby vojenského charakteru na druhej strane.³ V zmysle tohto právneho názoru predchodcu Európskeho súdu pre ľudské práva spravodajské pôsobenie vojenskej spravodajskej služby voči osobám, či už fyzickým alebo právnickým, alebo voči veciam alebo skutočnostiam, bez priamej súvislosti s ohrozením záujmov štátu vojenského charakteru alebo bez existencie priamej súvislosti veci alebo osoby, voči ktorým výkon spravodajskej činnosti zo strany vojenskej spravodajskej služby smeruje, s ministerstvom obrany alebo ozbrojenými silami štátu (armádou), je neprípustné. V komparácii s doterajšou právnou úpravou generálnej pôsobnosti Vojenského spravodajstva možno konštatovať, že antiteroristická legislatíva rozšírila, v generálnej rovine, pôsobnosť Vojenského spravodajstva aj na úsek spravodajského zabezpečenia obrany, obranyschopnosti a bezpečnosti Slovenskej republiky v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky, keďže doposiaľ bol rozsah vecnej pôsobnosti Vojenského spravodajstva úzko spojený len s obranou Slovenskej republiky. Ponechala však logickú väzbu spravodajských činností vykonávaných Vojenským spravodajstvom práve na tie oblasti bezpečnosti, ktoré patria do pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

Zmeny v oblasti úloh spravodajských služieb

Čo sa týka rozsahu úloh vykonávaných jednotlivými spravodajskými štruktúrami štátu, ktoré antiteroristická legislatíva zverila Slovenskej informačnej službe a Vojenskému spravodajstvu, možno konštatovať, že vo vzťahu k civilnej spravodajskej službe došlo v oblasti legislatívneho definovania jej úloh k precizovaniu výkonu spravodajskej činnosti na úseku boja proti terorizmu subsumovaním získavania, sústreďovania a vyhodnocovania aj informácií o účasti na terorizme, jeho financovaní a podporovaní pod tento predmet spravodajského záujmu. Okrem toho boli Slovenskej informačnej službe zverené úlohy vzťahujúce sa na politický a náboženský extrémizmus a extrémizmus prejavujúci sa násilným spôsobom. Čiastočne tak došlo k harmonizácii právnej terminológie v súčasnosti už zavedenej v trestnoprávnej úprave do administratívno-právnej úpravy úloh spravodajskej služby. Rozsah úloh bol ďalej rozšírený aj o získavanie, sústreďovanie a vyhodnocovanie informácií o škodlivých sektárskych zoskupeniach, aktivitách a ohrozenia v kybernetickom priestore, ak ohrozujú bezpečnosť štátu a tiež o nelegálnej medzinárodnej preprave osôb a migrácii osôb. Práve fenomény nelegálnej medzinárodnej prepravy osôb a migrácie osôb sú aktuálne vnímané ako sprievodné javy súvisiace s terorizmom, na ktoré muselo legislatívne úsilie reflektovať.

Na rozdiel od čiastkového doplnenia právnej úpravy úloh Slovenskej informačnej služby o ďalšie úlohy úzko späté s bojom proti terorizmu právna úprava úloh Vojenského spravodajstva bola koncipovaná nanovo. Okrem doterajších úloh v oblasti získavania spravodajských informácií o činnosti ohrozujúcej ústavné zriadenie, zvrchovanosť, územnú celistvosť a obranyschopnosť Slovenskej republiky, o aktivitách cudzích spravodajských služieb, terorizme, skutočnostiach spôsobilých vážne ohroziť alebo poškodiť vojensko-hospodárske záujmy Slovenskej republiky a o ohrození alebo úniku údajov obsahujúcich utajované skutočnosti bolo Vojenskému spravodajstvu zverené aj získavanie spravodajských informácií o činnosti ohrozujúcej suverenitu Slovenskej republiky, o financovaní terorizmu alebo jeho podporovaní, o kybernetickom terorizme, vlastizrade, sabotáži a záškodníctve. Medzi ďalšie aktivity spravodajského záujmu vojenskej spravodajskej služby bola zaradená organizovaná trestná činnosť a trestná činnosť proti obrane Slovenskej republiky, nelegálne

³ R. V. and others against the Netherlands, Report of the European Commission of Human Rights 3 december 1991, Interim Resolution DH (2005) 25.

obchodovanie s výrobkami obranného priemyslu, so zbraňami hromadného ničenia a s položkami dvojakého použitia, nelegálna medzinárodná preprava osôb, škodlivá propaganda, ak táto ohrozuje plnenie úloh ozbrojených síl Slovenskej republiky, a extrémizmus vojakov. Rovnako ako v prípade Slovenskej informačnej služby aj do rozsahu aktivít, ktoré majú tvoriť predmet spravodajského záujmu Vojenského spravodajstva, bol doplnený politický a náboženský extrémizmus, extrémizmus prejavujúci sa násilným spôsobom a škodlivé sektárske zoskupenia. Vzhľadom na rezortný charakter Vojenského spravodajstva je výkon jeho spravodajskej činnosti na úseku boja proti extrémizmu a škodlivým sektárskym zoskupeniam obmedzený vecne aj personálne, keďže tieto protispoločenské aktivity musia byť ohrozovať plnenie úloh ozbrojených síl Slovenskej republiky, alebo byť páchané profesionálnymi vojakmi.

Zmeny v oblasti informačných zdrojov

S cieľom posilniť spravodajskú prevenciu priniesla antiteroristická legislatíva v oblasti zhromažďovania informácií o osobách, veciach a skutočnostiach priamo súvisiacich s plnením úloh spravodajských služieb nielen podľa vnútroštátnych právnych predpisov, predovšetkým úloh ustanovených ZoSIS a ZoVS, ale aj podľa medzinárodných právnych predpisov zmeny aj v rozsahu informačných zdrojov využívaných v rámci spravodajskej činnosti, predovšetkým v procese spravodajsko-analytickej evaluácie spravodajských informácií. Fúziou informácií a osobných údajov spracúvaných v evidenciách a informačných systémoch orgánov verejnej moci a iných subjektov, ktoré disponujú takýmito informáciami, sa zabezpečí spracúvanie aktuálnych informácií a osobných údajov a ich včasné využitie na účely spravodajskej podpory rozhodovacích procesov na najvyššej exekutívnej úrovni štátu.⁴⁾

Okrem doterajšej možnosti využívať Schengenský informačný systém spravodajskými službami na účely vykonávania inštitútu monitorovania osôb a dopravných prostriedkov v rozsahu údajov podľa Schengenského dohovoru, podľa novej vnútroštátnej právnej regulácie budú spravodajské služby oprávnené spracúvať aj ostatné osobné údaje a informácie uchovávané v Schengenskom informačnom systéme, a to za predpokladu, že takto získané osobné údaje a informácie sú nevyhnutné na plnenie ich úloh na úseku boja proti činnosti súvisiacej s terorizmom alebo s iným ohrozením bezpečnosti štátu.

Na úseku regulácie pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky došlo v súvislosti s rozšírením informačných zdrojov k ustanoveniu povinnosti pre leteckého dopravcu poskytnúť údaje o cestujúcich, ktorých prepravuje na územie Slovenskej republiky cez vonkajšiu schengenskú hranicu (tzv. PNR údaje, *Passenger Name Record*). Tieto údaje je letecký dopravca, ktorým podľa Kódexu schengenských hraníc je každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej povolaním je poskytovanie dopravy osôb,⁵⁾ povinný zaslať v elektronickej podobe najneskôr do ukončenia registrácie cestujúcich pred odletom, v prípade poruchy elektronickeho spojenia je povinný zaslať tieto údaje iným vhodným spôsobom, pričom o poskytnutí týchto údajov Slovenskej informačnej službe cestujúcich neinformuje.

Z dôvodu potreby zabezpečenia komplexného prístupu Slovenskej informačnej služby do evidencií a informačných systémov, v ktorých sú spracúvané údaje o veciach citlivých z bezpečnostného hľadiska, bola ustanovená povinnosť Ministerstvu hospodárstva Slovenskej

⁴ Legislatívny zámer opatrení v oblasti boja proti terorizmu, schválený Bezpečnostnou radou SR dňa 25. novembra 2015, str. 12.

⁵ Čl. 2 bod 14. nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc).

republiky ako ústrednému orgánu štátnej správy kontroly vývozu, prepravy a sprostredkovania položiek s dvojakým použitím poskytovať Slovenskej informačnej službe, ako jednému z kontrolných orgánov na tomto úseku, údaje z evidencií a registrov vedených týmto ministerstvom podľa zákona č. 39/2011 Z. z. o položkách s dvojakým použitím a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Ďalšia z legislatívnych zmien zabezpečujúcich potrebný rozsah informačných vstupov do jednotlivých procesov spravodajskej činnosti sa týka spracúvania osobných údajov, ktoré boli získané monitorovaním verejne prístupného priestranstva. Ak záznam získaný monitorovaním takéhoto priestoru je využiteľný na ochranu bezpečnosti, obrany alebo obranyschopnosti štátu, je subjekt vykonávajúci takéto monitorovanie povinný poskytnúť takto získaný záznam spravodajským službám na tieto účely.

Antiteroristická legislatíva v rámci prijímania opatrení preventívneho charakteru tiež reflektovala požiadavky vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 10/2014, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky zrušil plošné uchovávanie údajov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke (tzv. *data retention*). Nová právna regulácia spracúvania predmetu telekomunikačného tajomstva ukladá povinnosť podnikom prevádzkujúcim verejné komunikačné siete alebo verejné komunikačné služby poskytnúť spravodajským službám predmet telekomunikačného tajomstva pozostávajúcim z prevádzkových a lokalizačných údajov a z údajov komunikujúcich strán (telefónne číslo, obchodné meno a sídlo právnickej osoby alebo obchodné meno a miesto podnikania fyzickej osoby – podnikateľa, alebo osobné údaje fyzickej osoby, ktorými sú meno, priezvisko, titul a adresa trvalého pobytu, ak nie sú zverejnené v telefónnom zozname). V tejto súvislosti však bude pre aplikačnú prax potrebné vyrovnať sa s otázkou nadobudnutia účinnosti dvoch noviel zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov meniacich súčasne to isté ustanovenie.

S cieľom získať spätnú väzbu od zákonom ustanovených externých recipientov spravodajskej produkcie sa do právneho poriadku Slovenskej republiky zavádza aj povinnosť zaslať spravodajskej službe na základe jej žiadosti písomné vyjadrenie k spôsobu využitia a spôsobu vyhodnotenia poskytnutej spravodajskej informácie na základe ich vlastných poznatkov alebo výsledkov ich vlastnej činnosti. Cieľom je predovšetkým verifikácia poskytnutej spravodajskej informácie najmä so zameraním na potvrdenie pravdivosti získaných informácií a taktiež verifikácia hodnovernosti zdroja tejto informácie. Avšak táto právna úprava nie je vo vzťahu ku všetkým adresátom spravodajskej produkcie. Spod tejto zákonnej povinnosti sú nielenže vyňaté orgány činné v trestnom konaní, ale zákonom sa tiež zavádza obmedzujúca podmienka na jej plnenie v prípade existencie potreby ochrany iného zákonom chráneného záujmu, ktorým je operatívno-pátracia činnosť Policajného zboru.

Z hľadiska výkonu spravodajsko-analytickej činnosti možno tiež konštatovať, že rozšírenie informačných zdrojov o tieto evidencie a informačné systémy je dôležité aj z dôvodu, že takáto fúzia umožní nielen retrospektívny, ale aj súvzťažný pohľad na osobu, jav alebo skutočnosť, ktorá je predmetom aktuálneho spravodajského záujmu.

Zmeny v operačných spôsobilostiach spravodajských služieb

Antiteroristická legislatíva priniesla aj zmeny v oblasti operačných spôsobilostí spravodajských služieb. Na účely precizovania právnej úpravy administratívno-personálnych opatrení slúžiacich na získavanie informácií potrebných na plnenie zákonných úloh spravodajských služieb utajeným spôsobom priamo v záujmovom prostredí došlo k zavedeniu inštitútu legendy, ktorej používanie má umožniť spravodajským službám zabezpečiť ochranu

údajov týkajúcich sa príslušníka uchovávaných v evidenciách a informačných systémoch orgánov verejnej moci s cieľom zamedziť odhaleniu ich príslušnosti k spravodajskej službe. Legendou sa rozumie súhrn nepravdivých údajov alebo súhrn pravdivých údajov o príslušníkovi alebo o osobe konajúcej v prospech spravodajskej služby, najmä o jej totožnosti, osobnom stave, vzdelaní, zamestnaní a o mieste jej trvalého pobytu. Legendou sa tiež rozumie súhrn nepravdivých údajov o spravodajskom krycom subjekte alebo o majetku štátu, ktorý je v užívaní spravodajskej služby.

S cieľom získať informácie o nedovolenom obchodovaní s vecami, na ktorých držanie sa vyžaduje osobitné povolenie alebo ktorých držanie je zakázané, boli zavedené inštitúty predstieraného prevodu veci a zámeny veci. Predstieraný prevod veci je jedným z nových informačno-operatívnych prostriedkov, ktorého podstata spočíva v predstieraní kúpy, predaja alebo iného spôsobu prevodu veci, na držanie ktorej sa vyžaduje osobitné povolenie alebo držanie ktorej je zakázané. Prostredníctvom tohto inštitútu spravodajskej služby získavajú informácie o pohybe takýchto vecí, ako aj o osobách, ktoré majú záujem takéto veci si zaobstarat' a tiež o účele, na ktorý takúto vec chcú použiť. Inštitút zámeny veci je rovnako informačno-operatívnym prostriedkom, ktorého podstatou je zameniť presne identifikovanú vec za inú vec. Použitie týchto nových inštitútov je podmienené predchádzajúcim písomným súhlasom sudcu a existenciou nevyhnutnosti ich použitia na účely získania informácie alebo zabránenia vzniku závažnej ujmy na bezpečnosti, obrane alebo obranyschopnosti štátu, hospodárskych záujmoch štátu, vrátane vojensko-hospodárskych záujmov, alebo na ochrane utajovaných skutočností. Hoci ide tradične o policajné inštitúty, zavedenie týchto inštitútov osobitne vo vzťahu k Slovenskej informačnej službe súvisí práve so zmenou jej charakteru zo spravodajskej služby čisto spravodajského charakteru na bezpečnostnú a spravodajskú službu.

V reflexii na už existujúcu právnu reguláciu držania nebezpečných látok a zakázaných vecí v podmienkach Slovenskej informačnej služby bolo na spravodajsko-operatívne účely Vojenského spravodajstva obdobné ustanovenie doplnené aj do ZoVS.

Ďalšie opatrenia spravodajskej prevencie

Na účel regulácie pohybu osôb do rizikových krajín alebo oblastí, osobitne do bojových zón, bol precizovaný doterajší inštitút odňatia cestovného dokladu podľa zákona č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a to tak, aby v prípade, ak si to vyžaduje bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, bolo možné odňať cestovný doklad aj opakovane, a to aj na základe podnetu spravodajských služieb.

Ako jedno z najvýznamnejších opatrení spravodajskej prevencie možno vnímať zavedenie možnosti zamedzenia prevádzky webového sídla alebo prístupu na doménové meno. Ide o nástroj bezpečnostnej prevencie štátu v oblasti elektronických komunikácií, ktorého účelom je zamedziť šíreniu myšlienok podporujúcich alebo propagujúcich terorizmus, politický alebo náboženský extrémizmus, extrémizmus prejavujúci sa násilným spôsobom alebo škodlivé sektárske zoskupenia. Použitie tohto inštitútu podlieha externej súdnej kontrole, keďže jeho použitiu musí predchádzať vydanie kvalifikovaného príkazu súdu. Cieľom je predovšetkým zabezpečenie spravodajskej ochrany štátu v kybernetickom priestore pred aktivitami spôsobilými vážne ohroziť alebo destabilizovať existujúci demokratický systém základných práv a slobôd vrátane ústavné garantovaného práva na slobodu náboženského vyznania a viery a na zakladanie politických strán a politických hnutí a na združovanie sa v nich, alebo náležité usporiadanie a riadne fungovanie orgánov štátnej moci alebo politických strán a politických hnutí.

Záver

Prijaté zmeny v oblasti zákonnej regulácie činnosti spravodajských služieb rozširujú v rámci jednotlivých spôsobilostí spravodajských služieb právne nástroje, ktoré sú nimi využiteľné pri plnení ich zákonom ustanovených úloh. Významným spôsobom tak aj legislatíva upravujúca činnosť jednotlivých bezpečnostných zložiek štátu reflektovala aktuálne bezpečnostné hrozby, pričom vo vzťahu k činnosti spravodajských služieb možno konštatovať, že antiteroristickou legislatívou bol položený dôraz na prijatie práve takých opatrení, ktoré posilňujú spravodajsko-bezpečnostnú prevenciu Slovenskej republiky v oblasti boja proti terorizmu a extrémizmu. Avšak vzhľadom na pomerne krátku účinnosť tejto legislatívy až následná aplikačná prax ukáže dostatočnosť prijatých opatrení.

Literatúra

- Zákon NR SR č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov.
Zákon NR SR č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 397/2015 Z. z., ktorým sa na účely Trestného zákona ustanovuje zoznam látok s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.
Zákon č. 444/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.
Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 10/2014 z 29. apríla 2015.
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc).
R. V. and others against the Netherlands, Report of the European Commission of Human Rights 3 december 1991, Interim Resolution DH (2005) 25.
Dôvodová správa k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.
Uznesenie Bezpečnostnej rady SR č. 460 z 25. novembra 2015 k návrhu Legislatívneho zámeru opatrení v oblasti boja proti terorizmu.
Uznesenie Bezpečnostnej rady SR č. 459 z 18. novembra 2015 k Informáciám o stave legislatívy v boji proti terorizmu a ďalším opatreniam.

Key words: terrorist attack, anti-terrorism legislation, intelligence services

Summary

The adopted amendments in the area of legal regulation of the activity of intelligence services have introduced a larger scope of legal measures which are used by intelligence services to fulfil their tasks in the scope of their authority. In this way, the legislation regulating the activity of individual state security bodies has taken the current security threats into account. Regarding the activity of intelligence services, the anti-terrorism legislation has moved the focus on adopting such measures that strengthen the security and intelligence protection of the Slovak Republic in the fields of counter-terrorism and counter-extremism. However, due to a relatively short period of time during which the legislation has been in force, only the subsequent real-life practice can show whether the adopted measures are sufficient.

JUDr. Juraj Kulik
externý učiteľ Katedry policajných vied
Akadémie PZ v Bratislave
e-mail: juraj.kulik99@gmail.com

Recenzent: Ing. Ladislav Šimon, PhD.